

Vergaderjaar 2021–2022

29 842

Biologische Landbouw

Nr. 43

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juni 2022

Op 23 november jl. bent u geïnformeerd over certificering van verkooppunten voor de verkoop van onverpakte biologische producten (Kamerstuk 29 842, nr. 42). Met deze brief informeer ik u over de actuele stand van zaken van de certificering van supermarkten, kleine verkooppunten en speciaalzaken.

Certificering individuele winkels van supermarktketens

Het uitgangspunt van de Europese verordening EU 2018/848 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten is, dat de gehele biologische keten gecertificeerd dient te zijn om het toezicht op en betrouwbaarheid van het biologisch keurmerk te kunnen blijven borgen. Alle individuele verkooppunten van *onverpakte* biologische producten evenals verkooppunten waar bereiding plaatsvindt (zoals afbakken van brood en het snijden en verpakken van producten), dienen daartoe gecertificeerd te zijn. Er is overigens een uitzondering mogelijk voor kleine verkooppunten, hierover heb ik u geïnformeerd op 23 november 2021 en u treft aan het eind van deze brief hierover meer informatie aan.

Voor de certificering van de winkels van supermarktketens, heeft Skal Biocontrole, na een expliciete aanwijzing van de Europese Commissie, een certificeringstraject opgezet. Dit traject is na consultatie van de supermarkten en verkooppunten tot stand gekomen. Uitgangspunt bij de certificering is om de bijbehorende lasten zo laag mogelijk te houden en deze zo eenvoudig mogelijk te kunnen doorvoeren, conform de verplichtingen van de Europese verordening. Dit is lijn met de motie van het lid Bisschop (Kamerstuk 35 925 XIV, nr. 145).

Ook is gekeken naar invulling bij de buurlanden. Skal heeft contact gehad met controle instanties in België en Duitsland en met hen gesproken over de inspectiefrequentie en -duur bij winkels onder een keten. Bij deze

landen blijken de inspecties minder vaak plaats te vinden of minder lang te duren. De consultatie van de sector en de vergelijking met omliggende landen hebben vervolgens geresulteerd in een – voor Nederland – aangepaste – vereenvoudigde – certificeringssystematiek voor supermarkketens.

Ik heb besloten dat supermarkketens een deel van de certificeringsverantwoordelijkheid over kunnen dragen van individuele winkels naar het niveau van hoofdkantoor of distributiecentrum. Daartoe moet een addendum worden ondertekend. Indien een keten daartoe besluit, hoeft jaarlijks niet 100%, maar slechts 30% van de individuele winkels van de keten jaarlijks gecontroleerd te worden. Dit zou voldoende moeten zijn om een effectief en risico dekkend beeld te krijgen van de naleving door de winkels. Op basis van de uitkomsten van de steekproef kan het risicomodell verder worden uitgewerkt en aangepast. Met deze aanpassing worden kosten en lasten voor supermarkketens verlaagd. De Europese verordening biedt geen ruimte voor een nog verder verlaging van de controlefrequentie.

Uit de gesprekken met supermarkketens, die medewerkers van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Stichting Skal Biocontrole hebben gevoerd, blijkt dat slechts een beperkt deel van de supermarkketens voornemens is om individuele winkels te certificeren, of dat al heeft gedaan. Op 1 Juni 2022 waren er 13 winkelketens, 83 zelfstandige winkels en 3 marktkramen aangemeld voor certificering bij SKAL, wat neerkomt op 1737 aangemelde verkooplocaties. Hiervan zijn reeds 658 locaties gecertificeerd sinds december 2021.

Ik ben blij met de toezegging van een aantal supermarkketens die zich laten certificeren: zij zetten hiermee een betekenisvolle stap. Voor de overige supermarkketens en -winkels geldt dat met name uit kostenoverwegingen nu niet voor certificering van individuele verkooppunten wordt gekozen. Dat betekent dus dat zij overgaan tot het uitsluitend verpakt verkopen van biologische producten.

Ik vind de terughoudendheid van deze supermarkten ronduit teleurstellend. Het is van groot belang om het aanbod van biologische producten in de winkel te vergroten en juist ook onverpakte producten in de winkels te hebben. Alleen op die manier kunnen we bijdragen aan de Europese ambitie tot het vergroten van het areaal voor biologische productie naar 25% van het landbouwareaal, zoals gesteld in de bij de Green Deal behorende Boer-tot-bord strategie en de Biodiversiteitsstrategie. Verder vind ik het onwenselijk dat alle andere schakels in de biologische keten wél gecertificeerd zijn (en gecontroleerd worden en daarvoor kosten maken) en dat sommige supermarkten een andere keuze maken. Dit strookt niet met het coalitieakkoord (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77), waarin het kabinet een niet-vrijblijvende bijdrage van de hele keten en dus ook supermarkten verwacht in de enorme verduurzamings- en transitieopgaven waarvoor de individuele agrariërs staan. Daarnaast vind ik het belangrijk om afspraken over het verminderen en verduurzamen van verpakkingsmateriaal na te komen. Zo hebben het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel en de Nederlandse supermarkten afgesproken in 2025 twintig procent minder verpakkingsmateriaal in de winkels te gebruiken. Dat maakt de uitkomst des te teleurstellender. Ik hoop dan ook dat alle supermarkten die dat niet van plan zijn zich alsnog laten certificeren. Ik reken op hun medewerking. Alleen samen kunnen we verduurzaming van de keten stimuleren en supermarkten zijn daarin een belangrijke schakel.

Ik heb u met mijn voornoemde brief van 23 november geïnformeerd dat Skal per 1 februari 2022 zou starten met het toezicht op certificering van individuele verkooppunten. Omdat zorgvuldige afstemming met brancheorganisaties en winkelketens iets meer tijd kostte, is de start uitgesteld tot 1 maart jl. Inmiddels is het toezicht gestart en vanaf 1 juli zal worden gehandhaafd. Dat betekent dat bij tekortkomingen tot 1 juli geen sancties opgelegd zullen worden, maar verkooppunten hoogstens een attendering kunnen krijgen, met een hersteltermijn.

Certificering van kleine verkooppunten en speciaalzaken (en uitzonderingen voor kleine verkooppunten)

U bent met de brief van 23 november 2021 tevens geïnformeerd over de uitvoering van de motie van het lid Bisschop c.s. om een oplossing te vinden voor kleine verkooppunten. De nieuwe Europese Verordening biedt onder voorwaarden de mogelijkheid kleine verkooppunten, die onverpakt biologische producten produceren, bereiden, opslaan en verkopen, vrij te stellen van de certificeringsplicht. Deze bedrijven moeten zich wel melden bij Skal en verklaren in te stemmen met de voorwaarden. Skal zal steekproefsgewijs controleren of exploitanten inderdaad aan de voorwaarden voldoen.

Tevens werd in de kamerbrief aangegeven dat het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) momenteel nog een quickscan uitvoert naar de hoogte van de regeldruk voor kleine verkooppunten en speciaalzaken. De resultaten van de quickscan zijn helaas vertraagd. Ik verwacht de resultaten in de zomer te zullen ontvangen en verwacht deze in september 2022 naar de Tweede Kamer te zenden met een kabinetsreactie.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
H. Staghouwer